

sia. Luvasta perittiin vuosikorvauksena 500 mk, kuitenkin vasta siitä lähtien, jolloin koroke siirtyisi kaupungin omistukseen (20.4. 778 §).

Kaupunginhallitukselle annettiin lausunto aloitteesta, joka koski sähkölaitoksen ja liikennelaitoksen pylväiden sekä liikennelaitoksen liikennevälineiden käyttämistä myös muuhun kuin varsinaiseen kaupalliseen mainontaan (7.9. 1 541 §).

Kaupungin ns. puhtaanapitoviikon ajaksi 9. —15.5. myönnettiin lupa puhtaanapitokaluston esittelyyn Kauppatorilla sekä mainosjulisteiden sijoittamiseen yleisille paikoille ja kaupungin kiinteistöihin korvauksetta (20.4. 780 §).

Tilapäisiä lupia erilaisten kilpailujen, näyttelyiden yms. mainostamiseen ulkosalla myönnettiin vuoden aikana useita samoilla perusteilla ja samaa käytäntöä noudattaen kuin aikaisemminkin.

Kaupunginhallitukselle tehdyt esitykset koskivat mm. rakennusten vuosikorjaus-toimintaa kertomusvuonna (3.2. 253 §); ent. Kumpulan sairaalan kiinteistön pääoma-arvon määrittämistä (10.2. 309 §) sekä siivoustoimen järjestelykysymystä (11.5. 904 §, taloj. 27.4. 19 §).

Kaupunginhallituksen asiamiestoimistolta pyydettiin lausunto mahdollisuudesta maalaisten kotiteollisuustuotteiden kaupan siirtämisestä Kauppatorilta Hietalahden- ja Töölöntorille (3.2. 254 §).

Kaupunginhallitukselle annetut lausunnot koskivat mm. seuraavia asioita: sähkölaitoksen muuntamoiden paikkakysymystä (24.2. 397 §); kaupungin teollisuuslaitosten henkilökunnan asuntotalon rakentamista Käenkuja 6:een (13.4. 726 §); liikkeiden aukioloajan yhtenäistämistä kesällä (20.4. 776 §); eräitä urheilu- ja retkeilytoimen hallinnon uudelleenjärjestelyyn sisältyviä ehdotuksia (11.5. 898 §); ns. Pauligin huvilan käyttöä (11.5. 902 §); eräitä rakennus- ja korjaustoimenpiteitä Tuomarin- kylän kartanon museossa (19.5. 956 §); Eläintarhan- ja Vauhtitien risteyksessä olevan virvoitusjuomakioskin siirtämistä Seurasaareen (19.5. 957 §); Esplanaadikappelin ulkovalaistuksen parantamista (1.6. 1 063 §); Puotinkylän kartanon käyttöä museotarkoitukseen (10.8. 1 407 §, 28.9. 1 647 §); kysymystä kotitalouslautakunnan opetus- ja perhepesulatoiminnan lopettamisesta ns. Käärmetalossa (5.10. 1 702 §) sekä asunnottomien tuberkuloositoipilaiden asuntokysymyksen järjestämistä (9.11. 1 921, 1 922 §).

Kiinteistövirasto

Kiinteistölautakunnan alaisena toimi virastopäällikkö Alpo Lipan johdolla kiinteistövirasto, joka jakautui kanslia-, tontti-, maatalous-, metsä-, kaupunkimittaus-, talo- ja asemakaavaosastoon 1.4. saakka, jolloin asemakaavaosastosta kaupunginvaltuuston päätöksellä muodostettiin perustetun kaupunkisuunnittelulautakunnan alainen kaupunkisuunnitteluvirasto.

Kiinteistöviraston diaariin merkittyjen asioiden luku oli 3 966, joista virastopäällikölle kuuluvia asioita oli 247, kansliaosastolle kuuluvia asioita 609, tonttiosastolle 2 069, maatalousosastolle 78, metsäosastolle 29, asemakaavaosastolle (tammi-maaliskuun ajalta) 86, kaupunkimittausosastolle 360 ja talo-osastolle kuuluvia 488.

Todellisuudessa oli asiain lukumäärä huomattavasti suurempi, sillä suuri joukko kertomusvuonna käsitellyistä asioista oli uuden diaariin merkitsemistavan perusteella merkitty edellisen ja sitä edellistenkin vuosien kohdalle. Diaariin merkittyjen asiain lukumäärä ilmoittaa siis kertomusvuonna saapuneiden uusien asiain lukumäärän.

Kiinteistöviraston lähettämien kirjeiden lukumäärä oli 1 451. Virastopäällikön päätösluettelon pykäläluku oli 135 ja kansliaosaston osastopäällikön päätösluettelon pykäläluku oli 243.

Viranhaltijat. Avoimena olleisiin virkoihin valittiin kertomusvuonna eri osastoihin seuraavat viranhaltijat:

kansliaosastoon: 27. pl:n sihteerin virkaan Lauri Kotiniemi 1.8., 27. pl:n asiamiehen virkaan Antti Kuto 1.11., 14. pl:n toimistonhoitajan virkaan Terttu Hyyrynen 1.5., 13. pl:n kirjaajan virkaan Inga Hedman 1.7., 12. pl:n tp. arkistojärjestäjän virkaan Hilka Virtanen 1.4., 11. pl:n kanslistin virkaan Riitta Kervinen 1.2., 11. pl:n apul.kirjaajan virkaan Marja-Leena Ojala 1.10., 10. pl:n piirtäjän virkaan Raili Hämmäläinen 16.11. sekä kahteen 8. pl:n toimistoapulaisen virkaan Marjatta Pinomaa 24.3. ja Maria Kumpula 2.6. alkaen;

tonttiosastoon: 25. pl:n tp. lainoppineen avustajan virkaan Simo Somiska sekä 12. pl:n toimistonhoitajan virkaan Toini Tuomi, molemmat 1.6., kahteen 10. pl:n toimistoapulaisen virkaan Tuula Kynnös 1.7. ja Riitta Kyöstilä (tp.) 16.8. sekä 8. pl:n tp. toimistoapulaisen virkaan Tuula Eerola 1.10. alkaen, varastoalueiden apulaistarkastajan virkaa valittiin työsopimussuhteisena hoitamaan 16.4. lukien Viljo Palsi;

metsäosastoon: 18. pl:n tp. metsäteknikon virkaan Eero Huima 15.9., 17. pl:n metsäteknikon virkaan Kaarlo Mäkelä 1.1., 13. pl:n metsätyönjohtajan virkaan Heikki Kuntsi 15.9. sekä 8. pl:n toimistoapulaisen virkaan Hilka Inha 1.1. alkaen;

kaupunkimittaosastoon: 18. pl:n laskijan virkaan Heikki Mansala 1.5., 16. pl:n kartoittajan virkaan Olavi Heikkilä 16.6., kahteen 15. pl:n kartoittajan virkaan Holger Nyberg 1.8. ja Jarl Hindström 1.11. sekä kahteen 9. pl:n piirtäjän virkaan Anna-Liisa Muje 1.6. ja Eila Saarnio 1.9. alkaen;

talo-osastoon: 27. pl:n tp. asuntoasiainsihteerin virkaan Heikki Himanka 1.3., 22. pl:n alueisännöitsijän virkaan Eelis Ahtiainen 1.4., 22. pl:n tp. rakennusmestarin virkaan Åke Karlsson 16.9., 10. pl:n tp. toimistoapulaisen virkaan Riitta Nieminen 1.12., 9. pl:n kirjaajan virkaan Elvi Niitemaa 1.5., 8. pl:n toimistoapulaisen virkaan Toini Lipponen 11.3. sekä kahteen 7. pl:n tp. toimistoapulaisen virkaan Liisa Hilpi 1.3. ja Marja-Leena Hahl 1.7. alkaen.

Asemakaavaosaston henkilökunta, johon kuului 42 vakinaista viranhaltijaa ja 10 työsopimussuhteessa olevaa toimihenkilöä, siirtyi kokonaisuudessaan kiinteistövirastosta 1.4. perustettuun kaupunkisuunnitteluvirastoon.

Muista osastoista erosivat tai siirtyivät eläkkeelle seuraavat viranhaltijat: kansliaosastosta siht. Pentti Sunila 31.5., toimistonhoit. Ilse Sandström 23.3., kirjaaja Aune Fagerlund 15.5., tp. arkistojärj. Majja Soininen 14.3. sekä piirtäjä Mirja Lönnroth 31.8. lukien;

tonttiosastosta tp. lainopp. avustaja Matti Sauria 31.5., toimistonhoit. Aino Stenberg 15.5., toim.apul. Toini Ervanne 23.5. sekä tp. toim.apul. Salme Latvasalo 30.4. lukien;

4. Kiinteistöhallinto

maatalousosastosta tp. maataloustekn. Paavo Karvia 31.8. lukien;
kaupunkimittausosastosta ins. Esko Maunu 30.11., kartoittaja Jyrki Tehola 15.9.,
piirtäjät Martta Sorvaniemi ja Eila Mattero 15.8. sekä laskija Eero Jantunen 31.3.
lukien;

talo-osastosta asuntoasiain siht. Väinö Harmanen 29.2., ins. Kaj Lindholm 30.4.
sekä kirj. Elina Sainio 15.3. lukien.

Varastoalueiden apul. tarkastaja Ahti Aalto kuoli kertomusvuonna 12.5.

Huoneistot. Kertomusvuonna toimivat kiinteistöviraston eri osastot samoissa
paikoissa kuin edellisenäkin vuonna. Asuntoasiaintoimisto muutti kuitenkin 31.5.
talosta Unioninkatu 28 Pikku Roobertinkatu 13:ssa sijaitsevaan vuokrahuoneistoon.

Kanslia osasto

Osasto huolehti lautakunnan ja sen jaostojen pöytäkirjojen laatimisesta, kirjeen-
vaihdesta ja muista kansliatöistä sekä lautakunnan lainopillista laatua olevista teh-
tävistä, kuten kauppakirjojen ja vuokra- ym. sopimusten laatimisesta, lainhuuda-
tuksista ja kiinnityksistä sekä kiinteistötuomarin suostumuksen hankkimisesta ton-
tin ja yleisten alueiden muodostamiseen. Osastossa käsiteltiin vuoden aikana kaup-
pa- ja vaihtokirjoja 77, maanvuokrasopimuksia 159 ja niihin tehtyjä muutoksia 240,
huoneenvuokrasopimuksia 35, lainasopimuksia (arava- ja Ly-lainat) 70, muita sopi-
muksia (Erikoisdiaari) 58, vuokraoikeuden siirtoja 56 sekä lainhuudatus- ja kiinnitys-
asioita 399. Asiakkaille annettiin hallinto-oikeustodistuksia 530 ja vuokrasopimus-
jäljennöksiä 118. Rakennuslain mukaisia korvauksia suoritettiin 121 tapauksessa.

Kertomusvuonna lähetettiin 563 kirjettä.

Tonttiosasto

Henkilökunta. Tonttiosaston henkilökuntaan kuuluivat osaston päällikkö, apu-
laispäällikkö, kolme insinööriä, joista yksi työsopimussuhteessa, omakotiarkkitehti,
arkkitehti, lainoppinut avustaja, osastosihteeri, rakennusneuvoja, rakennusmestari,
varastoalueiden tarkastaja ja kaksi apulaistarkastajaa, joista toinen työsopimussuh-
teessa, toimistonhoitaja, neljä toimistoapulaista, puutarhakonsulentti, kaksi siirtola-
puutarhaneuvojaa, siirtolapuutarhuri ja omakotipuutarhaneuvoja. Toinen siirtola-
puutarhaneuvojan virka oli avoinna koko vuoden.

Tonttien luovutus ja varaaminen. Uusista alueista valmistui vuoden aikana Kon-
tulan-Vesalan alue, jonka tonttien luovutusmuodoksi vahvistettiin vuokraus. Tont-
tien luovutusta aikaisemmin valmistuneilta Myllypuron ja Puotilan alueilta jatket-
tiin sekä vuokrattiin yksittäistapauksissa tontteja muiltakin alueilta.

Vuokraamalla luovutettaviksi esitettiin (suluissa edellisen vuoden luvut) 63 (43)
asuntotonttia, 6 (4) teollisuustonttia, 5 (2) liiketalotonttia, 8 autopaikkatonttia,
1 (2) koulutontti ja lisäalue, 48 (50) pienteollisuus- ja varastotonttia, 1 huoltotontti,
4 rivitalotonttia sekä 2 omakotitonttia, joista toinen sijaisi kaupungin rajojen ulko-
puolella.

Arviohintaan myytäviksi esitettiin 28 (25) tontinosaa.

Asuntotontteja esitettiin varattavaksi yhteensä 30 (36), lähinnä Kontulan-Vesalan, Myllypuron, Puotilan ja Yliskylän alueilta.

Alueiden ja rakennusten ostaminen. Tehtyjen tarjousten perusteella esitettiin hankittavaksi kaupungin omistukseen 64 (65) tilaa 29 (25) myyjältä sekä 35 (29) määräalaa 29 (26) myyjältä. Vuokrasuhteen purkamisen yhteydessä tehtiin esitys 30 (18) vuokra-alueella sekä yhden (14) katualueella sijaitsevan rakennuksen ostamisesta kaupungille. Aluevaihtoja esitettiin suoritettavaksi 13 (18).

Muita asioita. Vuokraoikeuksia ehdotettiin jatkettavaksi 106:n (41) ja irtisanottavaksi 21 (25) tontin ja alueen osalta. Vuokraoikeuksien jatkamisen suuri lukumäärä verrattuna edellisen vuoden vastaavaan lukuun johtui siitä, että Vallilan alueen 31.12.1964 päättyviä vuokrauksia jatkettiin edelleen 6 kk:n irtisanomisajoin. Luvan myöntämisä esiteltiin 137 (166), joista suurin osa kaupungin maan käyttämiseen tilapäisiin tarkoituksiin, kuten erilaisten kilpailujen, ulkoilmatilaisuuksien ja näytelyjen järjestämiseen jne. Uusien varasto- ja pienteollisuusalueiden aikaansaamiseksi suoritettiin tutkimuksia ja tehtiin ehdotuksia suunniteltujen pienteollisuusalueiden kiireelliseksi kuntoonsaattamiseksi. Tutkittiin edelleen mahdollisuuksia Tattarisuon alueen käytön tehostamiseksi. Rakentamattomia tontteja ja alueita kunnostettiin ja suoritettiin vanhojen varastoalueiden saneerausta. Kolmivuotiskatselmuksissa tarkastettiin n. 1 000 katselmuskohdetta. Esitettiin myönnettäväksi erilaisia lykkäyksiä, jotka koskivat etupäässä vuokrasopimuksen allekirjoittamisajan pidennyksiä ja maksunlykkäyksiä. Kunnallisteknillisiä töitä varten tarvittavia työlupia ja haltuunottolupia hankittiin yhteensä 283 (351). Kirjeitä lähetettiin 998 (1 020). Toimitettujen tarkastusten perusteella annettiin kansliaosastolle 5 (12) todistusta rakennusvelvollisuuksien täyttämisestä sekä 30 muuta vuokraoikeuksia koskevaa todistusta. Rakennuslain 74 §:n 1 mom:n mukaisia korvauksia on suoritettu 126 (21) maanomistajalle ja saman lain 71 §:n 2 mom:n mukaisia korvauksia 18 maanomistajalle. Kaupunginhallitukselle on toimitettu 89 lausuntoa jätevesien laskemisesta sekä 9 lausuntoa tiekuntia koskevista asioista.

Tonttiosaston päällikön päätösluettelossa hyväksyttiin 15 (30) muutospiirustusta, vuokrattiin 51 (53) tilapäisvarastoaluetta ja irtisanottiin 48 (28) mainittujen alueiden vuokraoikeutta. Vuokraoikeuden siirtoja merkittiin 56 (60). Juhannuskokkojen polttamiseen ja ilotulitusten järjestämiseen myönnettiin 25 (21) lupaa.

Aravalainat. Uusia aravalaina-anomuksia vastaanotettiin, tarkastettiin ja toimitettiin edelleen Aravalle 55 (78). Edellisen vuoden lainapäätöksiä saatiin Aravalta 52 (60), joita koskevat tarkastukset ja lainojen maksattaminen aloitettiin. Vuoden aikana suoritettiin n. 570 (600) tarkastusta. Rahatoimistolle annettiin 312 (635) maksuääräystä. Asuntolainojen siirtoanomuksia käsiteltiin ja toimitettiin edelleen Aravalle 18 (10). Rakenteilla olevista omakotitaloista laadittiin Aravaa varten puoli-vuotisilmoitukset tammi- ja heinäkuussa. Omakotiarkkitehti ja rakennusneuvoja suorittivat keväällä ja syksyllä kolmivuotiskatselmuksia sekä ympäri vuoden vanhojen omakotialueiden tarkastuksia.

Siirtolapuutarhatoimiston toimesta harjoitettiin puutarhaneuvontaa kaupungin siirtolapuutarhoissa ja omakotialueilla. Neuvontapiiri käsitti 7 siirtolapuutarhaa, joissa oli yhteensä 1 806 (1 799) palstaa sekä 9 omakotialuetta, jotka käsittivät 1 127 (1 127) tonttia. Siirtolapuutarhoissa hoidettiin yleiset istutukset, tiet ja kentät

4. Kiinteistöhallinto

sekä valvottiin palstojen hoitoa ja yleistä järjestystä. Puutarhanhoidollisia kursseja ja havaintoesityksiä pidettiin puutarha-alueilla ja laajemmat kurssit kevättalvella Mäkelän kansakoululla. Kursseihin otti osaa n. 100 tontinomistajaa.

Toimistossa vuokrattiin kertomusvuoden ajaksi 2 964 (3 204) viljelyspalstaa yhteiseltä pinta-alaltaan 46 (51) ha. Tuloja saatiin viljelyspalstojen vuokraamisesta 12 077 mk sekä heinä- ja syöttömaiden vuokraamisesta 130 mk. Multaa myytiin 200 m³, mistä kertyi tuloja 600 mk. Herttoniemen siirtolapuutarhan venelaituri-vuokria perittiin 200 mk.

Toimistossa laadittiin 7 pihamaasuunnitelmaa, joista kertyi tuloja 795 mk. Siirtolapuutarhamajojen ja eteisten piirustuksia myytiin 13, joista saatiin tuloja yht. 44 mk. Omakotitoimistosta annetuista todistuksista, joita oli 9, perittiin 15 mk. Siirtolapuutarhapalstojen vuokraoikeuden siirtoja merkittiin 175 (163).

Siirtolapuutarhoissa oli 13 työntekijää kesän aikana. Lisäksi suoritettiin joitakin töitä urakka- ja laskutustöinä. Työpäiviä oli yhteensä 1 617 (1 357) ja maksetut palkat olivat 32 878 (23 774) mk.

Tulot ja menot

T u l o t

mk

Tonttien ja alueiden vuokrat	11 571 578
Siirtolapuutarhojen maanvuokrat ym. tulot	124 977
Tonttien ja maa-alueiden myynti	3 276 282
Yhteensä	14 972 837

M e n o t tonttiosaston vastattavilta tileiltä olivat yhteensä 629 973

M a a t a l o u s o s a s t o

Henkilökunta. Vakinaiset viranhaltijat maatalousosastolla ja maatiloilla olivat samat kuin edellisenä vuonna. Kertomusvuoden päättyessä oli avoinna tp. maatalousteknikon virka. Osastolla oli työsopimussuhteessa yksi agronomi ja maatiloilla yksi työnjohtaja ja kaksi apulaistyönjohtajaa. Maatalousosaston alaisissa töissä voimassa olleen työehtosopimuksen mukaan tilojen työntekijät olivat tuntipalkalla. Maatilatalouden yleisissä töissä kotieläinhoitotyöt mukaan luettuina henkilöluku vaihteli kertomusvuonna 46:n ja 106:n välillä. Talvikuukausien ajaksi oli 28 miestä voitu sijoittaa rakennusviraston puhtaanapito-osaston töihin.

Maanviljelys. Kertomusvuonna oli osaston hoidossa ja valvonnassa yhteensä 1 498 ha viljelysmaata, mistä ulkokuntien alueella sijaitsevia yhteensä 170 ha. Omassa viljelyksessä olivat seuraavat kuusi maatilaa: Fallkulla, Haltiala, Luuki, Pukinmäki, Tali ja Tuomarinkylä, joiden yhteispinta-ala oli 1 054 ha. Vuokralle annettuna oli 444 ha viljelysmaata.

Omassa viljelyksessä olleilla maatiloilla oli päätuotantosuuntana viljanviljely kuten aikaisempinakin vuosina. Kokonaispeltoalan käyttö eri viljelytarkoituksiin ja satomäärät käyvät ilmi seuraavasta:

	Peltoala ha	S a t o			Peltoala ha	S a t o	
		Yht. tn	Keskim. kg/ha			Yht. tn	Keskim. kg/ha
Leipävilja:	537			Muu viljely:	389		
Ruis	69	191.8	2 788	Kaura	173	305.0	1 766
Syysvehnä	82	230.9	2 801	Heinä,kuiv. korj.	147	595.4	4 057
Kevätvehnä ...	287	489.4	1 703	» siemen- ...	15	4.8	
Ohra	99	237.3	2 410	» säilörehuksi	9		
				Peruna	19	275.9	14 216
				Muut vilj.kasvit	26		
				Peltolaidun	44		
				Kesanto	84		

Mainittuun muiden viljelykasvien ryhmään kuuluivat syysrypsi, keittiökasvit, lanttu, rehukaali ja vihantarehu. Viljelyala kokonaisuudessaan oli supistunut 6 ha:lla v:sta 1963, viljan kasvussa olleen alan silti noustua leipäviljan osalta 25 ha:lla ja kauran 18 ha:lla. Vähentymistä oli tapahtunut pääasiassa kesanto- sekä heinäalassa.

Viljelysmaiden lannoitukseen käytettiin kotieläinlannan lisäksi väkilannoite-seoksia 425 tn ja pintalannoituksena 30 tn salpietaria. Maiden kalkitukseen käytettiin 311 tn maatalouskalkkia. Lannoitustarpeen selvittämiseksi osasto on suorittanut kaupungin alueen pohjoisosissa sijaitsevilla, yht. noin 150 ha käsittävillä pelto-lohkoilla viljavuustutkimuksia.

Sääsuhteista on mainittava, että alkukesän sademäärä oli normaalia alhaisempi, joten kuiva kausi jatkui paikoitellen yli kuukauden. Tämän johdosta myöhäisemmät kevätiljat orastuivat hitaasti ja epätasaisesti eivätkä päässeet hyvään kasvukuntoon, mistä pääasiassa johtuivat eräiden kevätiljojen keskimäärää alhaisemmat satoluvut. Viemäri- ja tietöistä peltöjen kasvukunnolle aiheutuneita haittoja oli paikoitellen myös todettavissa. Korjuuajan sääsuhteet sen sijaan olivat tyydyttävät. Osaston hoidettavana olevilta tiloilta saadut sadot vaihtelivat jonkin verran tiloit-tain, mutta olivat yleensä syysviljojen osalta keskinkertaista paremmat, ohran ja heinän osalta keskinkertaiset ja kevätevehnän, kauran ja perunan osalta keskinker-taista alhaisemmat. Viljaa myytiin siemeneksi, syömäviljaksi ja rehuksi. Perunasato toimitettiin kaupungin laitosten kulutukseen. Kertomusvuonna myytiin vien 1963 ja 1964 viljasadoista siemeneksi 597 tn, myllyviljaksi 526 tn ja rehuviljaksi 66 tn. Kylvöihin käytetty siemenmäärä oli kaikkiaan 200 tn ja kotieläintalouden käyttö 128 tn rehuviljaa.

Karjatalouden osuutta tuotannossa supistettiin lähivuosina yhä laajenevan raken-nustoiminnan vuoksi. Nautakarjanpito Pukinmäen tilalla lopetettiin, joten kerto-musvuoden lopussa oli lypsykarjaa vain Tuomarinkylässä määrältään 57 nautayksik-köä. Maitoa tuotettiin vuoden aikana kaikkiaan 319 258 kg. Lisäksi saatiin nauta-karjasta 4 512 kg lihaa. Pitoeläimiksi myytiin kaikkiaan 44 lehmää, nuorta nauta-eläintä tai pikkuvassikkaa. Eläinluku Fallkullan sikalassa oli kertomusvuoden lopussa 265. Kertomusvuonna myytiin 215 lihotussikkaa, joista saatiin 14 330 kg lihaa. Nuoria sikoja ja porsaita myytiin yhteensä 208. Hevosten luku vuoden lopussa oli 7.

Kalusto ja rakennukset. Tärkeimmät kalustonhankinnat olivat kuorma-auton, leikkuupuimurin, traktorin, maatilakaivurin ja viljanlajittelijan ostot. Poistosuunni-telman alainen kalusto käsitti kertomusvuoden lopussa henkilöauton, 4 kuorma-

4. Kiinteistöhallinto

autoa, 10 leikkuupuimuria, 26 traktoria ym. irtaimistoa, jonka kirjanpidollinen yhteisarvo oli 253 396 mk.

Vuosikorjausmäärärahoja käytettiin tavanomaisiin huoneistojen kunnostustöihin maatilojen rakennuksissa. Talousrakennuksissa tehtyt huomattavimmat työt olivat viljankuivaamon ja viljasiilojen rakentaminen Pukinmäen tilan kalustovajaan tarkoitukseen myönnettyä määrärahaa käyttäen ja vuosikorjausmäärärahoja käyttäen tilan saunan korjaus sekä peseytymis- ja pukusuojan järjestäminen Tuomarin kylän tallirakennukseen. Useita vanhoja maataloustoiminnalle tarpeettomiksi käyneitä talousrakennuksia purettiin.

Salaojitus, viemärien perkaus ym. Kertomusvuonna ojitettiin tiliputkisalaojiin Haltialan, Tuomarin kylän ja Luukin tilojen viljelysmaita yhteensä 47 ha. Viemäreiden ja valtaojien perkaus- ja kaivuutöitä suoritettiin koneellisena urakkatyönä eri puolilla kaupungin alueella n. 19 200 m:n pituudelta. Erinäisten kaupungin alueella olevien teiden kunnossapitoon varattua määrärahaa käyttäen suoritettiin teiden sorastusta useilla eri tieosuuksilla yhteensä n. 12 km:n pituudelta.

Kansanhuoltoasiat jakaantuivat viiteen asiaryhmään, joita koskevia ilmoituksia, kirjelmia ja läheteitä merkittiin diaariin yhteensä 198. Kiinteistölautakunnalle esiteltiin 39 asiaa ja maatalous- ja metsäjaostolle 54 asiaa.

Yhteenveto tuloista ja menoista. Menot jakautuivat varsinaisiin menoihin ja pääomamenoihin. Talousarviossa oli varsinaisiin menoihin maatalousosastoa varten merkitty 1 329 281 mk, minkä lisäksi myönnettiin lisämäärärahoja 53 470 mk, joten käytettävissä oli kaikkiaan 1 382 751 mk. Määrärahoja käytettiin 1 285 615 mk, joten säästö oli 97 136 mk. Varsinaisiin menoihin kiinteistöviraston osastojen yhteisiä kustannuksia varten oli maatalousosaston vastattaville tileille erinäisten teiden kunnossapitoa sekä valtaojien perkausta varten merkitty yhteensä 37 500 mk. Näitä määrärahoja käytettiin tilien mukaan kaikkiaan 29 855 mk, joten säästöksi jäi 7 645 mk. Lisäksi maatalousosaston käytettävänä oli kaupunginhallituksen erikseen myöntämä 42 000 mk:n suuruinen määräraha talousrakennuksen osan käyttötarkoituksen muuttamista varten, mitä määrärahaa käytettiin 41 537 mk. Pääomamenoina esiintyivät tilien mukaan salaojituskustannus 37 976 mk, käyttökcaluston hankintakustannus 47 526 mk ja 5 529 mk:n suuruinen erä vesijohdon ja viemärin rakentamiskustannuksesta Fallkullan kartanoon, mikä työ oli loppuunsaoritettu v. 1963. Pääomamenot olivat yhteensä 91 031 mk.

Tulot ja oli talousarvioon merkitty 1 325 000 mk. Tilien mukaan tulot kertyivät seuraavista eristä:

	mk
Peltoviljely	958 433
Karjatalous	274 164
Maiden ja rakennusten vuokrat	111 851
Sekalaiset tulot	139 525
Yhteensä	1 483 973

Osaston tulojen ja menojen erotus oli 198 358 mk.

Liiketaloudellisen kirjanpidon osoittama tulos v:ltä 1964 oli 173 479 mk voittoa jakaantuen seuraavasti:

	mk	mk
Oma maatalous		164 118
Vuokratalous		
Maiden vuokraus	+ 10 837	
Rakennusten vuokraus	— 1 476	9 361
	Yhteensä	173 479

Keskimääräinen puhdas tuotto hehtaaria kohden oli oman viljelyn osalta 101.14 mk ja vuokralle annettujen maiden osalta 24.44 mk.

Metsäosasto

Henkilökunta. Metsäosastolla oli virkasuhteessa olevan henkilökunnan lukumäärä kertomusvuoden päättyessä 13. Uusia virkoja perustettiin tp. 18. pl:n metsätekniikon virka ja vakinainen 13. pl:n metsätyönjohtajan virka. Työsopimussuhteessa olevan henkilökunnan määrä vaihteli 40:n vaiheilla. Omien työntekijöiden määrää on vähentänyt hankinta- ja työsopimusten käyttö.

Metsäalueet. Kertomusvuoden aikana kaupungin maanhankinta oli verraten runsasta. Metsäosaston hoitoon tulleista metsistä olivat huomattavimmat Gillobacka (metsämaata n. 98 ha), Kärmo (n. 9 ha), Järvenpää (n. 43 ha), Gustavsberg ja Forsgård (metsämaata n. 20 ha), Haspero ja Haspers (n. 142 ha) sekä Vähämäki (metsämaata n. 18 ha). Näiden alueiden yhteinen metsäpinta-ala oli n. 330 ha.

Kun v. 1963 hankittujen maa-alueiden metsäpinta-ala oli n. 1 080 ha ja kertomusvuonna vastaava luku oli 330 ha olivat metsäalueet laajentuneet niin paljon, että niiden puuston kunnostus ja hoito vaativat työvoiman tehon olennaista lisäämistä. Tähän liittyy v. 1963 maatalous- ja metsäjaostossa käsitelty suunnitelma metsäosaston Albergassa olevan työkeskuksen siirtämisestä lähemmäksi toimintapiirin keskustaa, esim. Oulunkylään sekä em. kahden uuden viran perustaminen kertomusvuoden aikana.

Kaupungin lähimetsissä oli kertomusvuonna varsinaisia puustonhoidollisia hakkuita tavallista vähemmän. Osaksi tämä johtui teknikko- ja työnjohtohenkilökunnan puutteesta. Tiheiköiden sekä aluskasvillisuuden raivausta ja puistometsiköiden siivousta sen sijaan tehostettiin. Rakennettujen alueiden laajennuttua näitä tehtäviä olikin enemmän kuin mitä saatiin suoritetuksi. Puiden, varsinkin kuusien kuivuminen metsiin rakennetuilla alueilla on monin paikoin muodostunut maisemassa ikävästi silmiinpistäväksi. Tämän kuivumisen estämiseksi ei ole löydetty tehokkaita keinoja. Pelkkä kuivien tai puolikuivien puiden korjaaminen muodostaa jo oman työmaansa, joka liittyy em. siistimistyöhön.

Puustonhoidollisista hakkuista mainittakoon työt Haltiavuoren ja Keskuspuiston metsäalueilla. Taimistoja perattiin tavallista runsaammin. Männyn taimia istutettiin Haltiavuoren, Rastilan ja Uutelan alueilla yhteensä 4 000 kpl.

Rakennustöiden ja maankäyttömuodon muuttumisen vuoksi suoritettavia hakkuita oli eniten kaupunkialueen itäpuoliskossa. Näitä hakkuita suoritettiin esim. Myllypuron, Kontulan ja Tattarisuon alueilla.

Metsäosasto osallistui myös ns. puhtaanapitoviikon järjestelyyn. Viikon ansiosta yleisön huomio kiintyi lähimetsien puhtaanapidon merkitykseen.

Pohjois-Espoon teknikkopiirissä suurimmat hakkuut suoritettiin Luukin mailla. Omien hakkuiden lisäksi jatkuivat Valtion Polttoainetoimiston hakkuut edellisen vuoden tapaan. Osan puutavarasta VAPO osti pystyyn ja osan hankki metsäosastolle hankintakustannuksia vastaavasta korvauksesta. Myös pienen puuston raivaus kuului sopimukseen. Hoitohakkuuta on suoritettu myös Pirttimäen ja Högbäckan mailla ja ne saatiin alkuun Salmissa.

Ulkotiloilla on hakkuita suoritettu tavalliseen tapaan metsän kunnostamisen tai uudistamisen tarpeen mukaan. Bengtsåriissa aloitettiin kertomusvuoden aikana kuitenkin poikkeuksellisen laajat hakkuut entisen, sotatoimissa vahingoittuneen puuston uusimiseksi ja istutettujen sekä luontaisten taimistojen vapauttamiseksi. Tehdyn sopimuksen mukaan VAPO suorittaa hakkuun ostaen pystyyn halot, paperipuun ym. Leimaus ja valvonta on suoritettu metsäosaston toimesta.

Pohjois-Espoon alueella ja ulkotiloilla suoritettiin taimistojen vapauttamista ja niiden perkausta melko runsaasti. Näin esim. Tervalammella perattiin taimistoja 16 ha:n alueella.

Pohjois-Espoon metsäalueille istutettiin taimia seuraavasti: tammea 8 000 kpl, mäntyä 9 000 kpl ja kuusta 4 500 kpl. Tervalammella pyörremyrskyn v. 1963 tuhoama alue hakattiin paljaaksi ja sille istutettiin kertomusvuonna 19 000 männyntainta. Kaupungin hankkimien uusien metsämaiden hoito on lisännyt taimien tarvetta, mutta siementen ja taimien puutteen vuoksi ei tarvittavaa määrää ole saatu kasvatetuksi eikä ostetuksi.

Kuivan alkukesän vuoksi kulovaara oli tavallista suurempi. Kertomusvuotena oli pienehköt kulot Salmissa Ison-Parikan ranta-alueella, Toivoniemen tilan pohjoislohkolla ja Bengtsåriissa.

Kaupallinen toiminta. Puutavaran menekki oli kertomusvuonna yleensä hyvä. Sahatukkien menekki oli erinomainen ja niiden hinta hyvä ollen korkeimmillaan vuoden lopussa. Paperipuun osalta vuoden loppupuolella oli voimassa myyjien ja ostajien järjestöjen keskeinen hintasopimus. Paperipuun menekki oli hyvä, sen sijaan halkojen menekki ja hinnat olivat heikot.

Työnjohtovoiman niukkuuden ja kaukaisten työmaiden epätaloudellisuuden vuoksi metsäosasto käytti ulkotiloilla omien hankintojen ohella myös pystyyn myyntiä.

Hiekan otto Helsingin maalaiskunnan alueella olevista kaupungin hiekkakuopista oli runsasta kuten kahtena edellisnäkin vuotena. Hiekkaa luovutettiin vain kaupungin omiin tarpeisiin kaikkiaan n. 91 000 m³. Oman hiekan käytöllä on ollut vaikutusta siihen hintaan, minkä kaupunki joutuu maksamaan vierailta ostettavasta hiekasta. Tässä lieneekin omien hiekanottoalueiden päämerkitys.

Kaupungin metsistä luovutettiin metsäosaston hakkauttamina (hankintana) eri puutavaralajeja seuraavasti (suluissa v:n 1963 ja 1962 vastaavat luvut): havutukkeja 61 230 (56 830 ja 64 390) j³, koivutukkeja 1 030 (1 780 ja 3 400) j³, tukipuita ym. 6 550 (8 880 ja 5 200) kpl, paperipuita 6 100 (4 030 ja 290) pm³ sekä halkoja 11 560 (12 900 ja 6 220) pm³.

Lisääntyneiden hakkuiden vaikutus näkyy ensi sijaisesti paperipuiden määrän kasvussa.

Hankitun tavarän lisäksi luovutettiin pystyyn havutukkeja 6 010 j³ ja halkoja 1 700 pm³.

Tulot ja menot kertomusvuonna ja vastaavat luvut kahdelta edelliseltä vuodelta olivat:

	1964 mk	1963 mk	1962 mk
Metsätuotteiden myynti	516 864	421 994	264 020
Vuokrat ja lupamaksut	15 135	14 190	12 539
Muut tulot	84 144	139 120	89 269
Tulot yhteensä	616 143	575 304	365 828
Menot yhteensä	498 679	437 520	340 518
Tulojen enenmyys	117 464	137 784	25 310

Talousarviossa oli menoihin varattu 487 737 mk. Laajentuneiden metsäalueiden hoitohakkuiden ja lähialueiden siistimisen suuren tarpeen vuoksi työsopimussuhteessa olevan henkilökunnan palkkamenoihin jouduttiin anomaan ylitysoikeutta. Kun eräiden arvioitujen menoerien osalta muodostui säästöä, kokonaismenot ylittivät arvion vain n. 11 000 mk:lla. Runsaiden hakkuiden, puutavaran hyvien hintojen ja hiekan myynnin ansiosta tulot nousivat arvioidun 434 000 mk:n sijasta 616 143 mk:aan.

K a u p u n k i m i t t a u s o s a s t o

Henkilökunta. Virkasuhteessa olevan henkilökunnan lisäksi oli osaston palveluksessa työsopimussuhteessa 4 insinööriä, geologi, kartanvalmistamon päällikkö, kairausteknikko, 2 katukorvausteknikkoa, karttavalokuvausteknikko, 3 mittausmeknikkoa, 4 laskijaa, 7 työnjohtajaa, 2 varastonhoitajaa, 2 maalaboranttia, 7 toimistoapulaista, 30 piirtäjää, karttateknikko, 2 muovikopistia, 4 valokopistia ja 3 lähettiä. Kuukausipalkkaisen henkilökunnan lukumäärä oli vuoden lopussa 150. Osastossa oli lisäksi työsopimussuhteessa tuntipalkalla olevia mittausetumiehiä, kairausetumiehiä, autonkuljettajia, mittausmiehiä ja kairausmiehiä sekä harjoittelijoita. Näiden lukumäärä vaihteli vuodenaajoista ja suoritettavien töiden määrästä riippuen 60:sta 70 mieheen, joista 25—30 tuli maaperätutkimusjaoksen osalle.

Kaupungeingeodeetti, apulaiskaupungeingeodeetti, 4 piiri-insinööriä ja 3 insinööriä ovat toimineet myöskin kiinteistöinsinööreinä ja suorittaneet tontinmittaajalle kuuluvia tehtäviä.

Teknilliset välineet. Kenttämittaustalustoa täydennettiin hankkimalla mm. 2 teodoliittia ja 2 tarkkavaaistuslaattaa. Mittausryhmien käyttöön hankittiin moottoriporakone sekä 2 uutta autoa. Lisäksi hankittiin osastoon eräitä toimistokoneita.

Maaperätutkimusjaoksen tutkimuskalustoa ja -välineistöä täydennettiin käyttämällä kiinteistöviraston määrärahoja maaputki- ja timanttikairausvälineisiin n. 10 700 mk; välineiden korjauksiin käytettiin lisäksi n. 1 200 mk. Koetinkairaus-, näytteenotto-, laboratorio- ym. välineitä sekä työkaluja täydennettiin ja korjattiin käyttämällä yht. n. 27 400 mk. Metrotoimikunnan määrärahoista käytettiin korjauksiin 6 000 mk. Kiinteistöviraston kaluston käyttämisestä eri tutkimuksia suori-

tettaessa veloitettiin n. 32 600 mk sekä metrotoimikunnan kaluston käytöstä muihin kuin metrotutkimuksiin n. 21 600 mk.

Kenttämittaus, kiinteistönmuodostus ym. Osaston henkilökunta käytti geodimetria ensimmäisen kerran yhden uuden kolmiopisteen määrittämiseen ja mitaten 3 suurmonikulmiojonoa, yht. pituudeltaan 9.3 km, pisteiden lukumäärän ollessa 20. Monikulmioverkkoa lisättiin ja täydennettiin. Täydennyskartoituksia suoritettiin eniten Kantakaupungissa, Haagassa, Konalassa, Oulunkylässä, Tuomarinkylässä, Tapanilassa sekä Herttoniemessä. Kunnallisteknillisiä töitä varten laadittiin katusuunnittelukarttoja ja suoritettiin katujen merkitsemistä maastoon eräillä esikaupunkialueilla. Maanalaisten johtojen yhdistelmäkarttaa varten mitattiin n. 2 400 johtoihin liittyvien maanpäällisten rakenteiden sijaintipaikkaa. Maanalaisia kalliosuojia ja tunneleita kartoitettiin n. 3 km.

Kertomusvuonna suoritettiin koko kaupungin aluetta koskeva ns. inventointi-ilmakuvaus mittakaavaan 1:12000 kartaston pitämiseksi ajan tasalla. Arkistovalokuvausta jatkettiin suorittamalla v.ien 1962—1964 toimitusasiakirjojen sekä täydennyskartoitusten kenttäpiirrosten kuvaus.

Tonttikirjaan ja tonttikirjakarttaan tehtiin asemakaavojen ja tonttijakojen vahvistamisesta sekä tontinmittauksista ym. johtuneet merkinnät.

Kaupungeingeodeetti tai hänen määräämänsä edusti kaupunkia sitä koskevissa maanmittaus- sekä tontinmittaustoimituksissa ym. Uudenmaan läänin maanmittauskonttorissa suoritettiin maanmittaustoimitusten karttoihin ja asiakirjoihin kohdistuneita tutkimuksia, joiden perusteella täydennettiin mm. rekisterikarttoja ja tehtiin tilaluetteloita asemakaavoitettavista alueista sekä annettiin lausuntoja kaupungin kiinteistökauppoja varten. Kaupungin hankkimien määräalojen erottamisia suoritettiin. Lisäksi annettiin lausuntoja uudisrakennusten rakentamista koskevista poikkeuslupa-anomuksista.

Osaston suorittamat yleisimmät tehtävät olivat määrältään seuraavat: katu-, sähkö- ym. linjoja merkittiin maastoon 59.2 km, rajan ja korkeusaseman näyttöjä suoritettiin 319, monikulmiopisteitä rakennettiin 421 ja laskettiin 540, monikulmiovuonon mitattiin 97.6 km, monikulmiokulmia havaittiin 1 234, korkeuskiintopisteitä rakennettiin 127 ja vaaittiin 47, pintavaaitusta suoritettiin 3 ha:n alalta, eri tarkoituksiin valmistettiin 1 350 piirrosta, todistuksia ja otteita annettiin 2 648, rakennuspaikkoja merkittiin maastoon 704, sijaintikatselmuksia toimitettiin 741, tonttijakoehdotuksia laadittiin 121, tontinmittauksia ja rasi-toimituksia suoritettiin 422 ja yleisen alueen mittauksia 128, tonttikartan jäljennöksiä valmistettiin 822 ja mittakirjan jäljennöksiä 826.

Katukorvausasiat. Niitä selvittelyjä, jotka olivat tarpeen yksityisten tontin- ja maanomistajien korvausmäärien ja niiden perimisedellytysten toteamiseksi, jatkettiin vuoden aikana.

Kaupunginvaltuuston 28.11.1963 tekemän päätöksen mukaan oli rakennuslain mukaisten korvausten periminen kadun ja viemärin rakentamisesta tullut mahdolliseksi. Mainitun päätöksen mukaan jäivät kuitenkin toistaiseksi perimistoimenpiteiden ulkopuolelle omakotitontit sekä 3- ja 4-asuntoiset tontit. Muiden osalta oli korvauksia esitetty perittäväksi yht. 7 096 216 mk, mikä jakaantui 700 tontin osalle. Korvauksia saatiin kertomusvuoden aikana 1 653 090 mk, johon summaan sisältyi

myös v. 1963 maksuunpantujen, rakennuslain 148 §:n 3 mom:n mukaisten ns. kestopäällystyskorvausten vuotuismaksuja.

Asemakaavalain mukaisia katumaakorvauksia ehdotettiin perittäväksi 105 tonnin osalta kaikkiaan 790 280 mk. Näitä saatiin kaupungille kertomusvuoden aikana 614 739 mk, johon summaan sisältyi myös edellisenä vuonna määrättyjä korvauksia.

Rakennuslain mukaisissa katualueen korvausasioissa jatkettiin asemakaava-alueiden maanomistajien luovutus- ja korvausvelvollisuuden selvittämistä sekä annettiin näistä asioista lausuntoja sekä yksityisille että viranomaisille.

Lisäksi laadittiin lausuntoja ja karttoja tielautakunnan toimeksiannosta yksityistielain mukaisia toimenpiteitä varten sekä yhteistoiminnassa rakennusviraston ao. osastojen kanssa katujen puhtaana- ja kunnossapito-osuuksista sekä yleiseen käyttöön luovutetuista kaduista ja niiden varsilla olevista tonteista ja alueista. Osasto edusti myös kaupunkia maistraatin katselmuksissa ja istunnoissa, joissa vm. asioita käsiteltiin.

Kartat. Kantakarttojen mittakaavassa 1:500 (Ka 0.5) uusia lehtiä piirrettiin 54, entisiä piirrettiin uudestaan 17 ja 941 lehteä korjattiin ajan tasalla olevaksi. Kantakartan mittakaavassa 1:1000 (Ka 1) uusia lehtiä valmistettiin mekaanisesti 42. Kantakartan mittakaavassa 1:2000 (Ka 2) uusia lehtiä valmistettiin 3 mekaanisesti ja 15 entistä lehteä uusittiin. Asemakaavan pohjakarttoja mittakaavassa 1:2000 valmistettiin mekaanisesti 7 ja vastaavia asemakaavan muutoksen pohjakarttoja 14. Erillisiä asemakaavan muutoksen pohjakarttoja valmistettiin lisäksi 88. Maanalaisen johtojen yhdistelmäkarttaan mittakaavassa 1:500 (Mjy 0.5) konstruointiin maanpäälliset laitteet 15 lehden osalta ja piirrettiin puhtaaksi 12 lehdelle, joista 5 lehteä täydennettiin johtotiedoilla. Virastokartan mittakaavassa 1:4000 (Vi 4) lehdet pidettiin jatkuvasti ajan tasalla. Virastokartasta mittakaavassa 1:10000 (Vi 10) otettiin lisäpainoksia. Osoitekartan mittakaavassa 1:10000 (Os 10) 47 lehden piirroksot täydennettiin tai uusittiin ja kartta painettiin kokonaisuudessaan uudelleen. Matkailukartan mittakaavassa 1:15000 (Ma 15/Y30) piirroksot korjattiin ajan tasalle ja kartasta otettiin uusi painos. Erillistä yleiskarttaa mittakaavassa 1:30000 (Y 30) painettiin 800 kpl ja yleiskarttaa mittakaavassa 1:75000 (Y 75) 865 kpl.

Kaupungin virastoille ja laitoksille valmistettiin erilaisia karttoja, piirroksia ym. Valo- ym. jäljennöksiä valmistettiin 40 000, joista omaan käyttöön 28 800. Muovijäljennöksiä valmistettiin omaan käyttöön 873 ja muille 298. Valokuvauksia ja valokuvakopiointeja suoritettiin omaa tarvetta varten 3 029 ja muille 1 278 kpl.

Karttapalvelun kokonaismyynti painatusoikeuskorvauksineen oli n. 88 000 mk. Erillisiä karttalehtiä myytiin 65 400, joista matkailukarttoja oli 44 100. Karttakirjoja myytiin 588 ja seinäkarttoja valmistettiin 73.

Geoteknilliset ja geologiset tutkimukset. Maaperä-, kallioperä- ja pohjatutkimustyöt jakautuivat määrärahojen käytön mukaan toimeksiantajien kesken seuraavasti: kiinteistövirasto ja kaupunkisuunnitteluvirasto 20 %, metrotoimikunta 4 % sekä rakennusvirasto, kaupungin teollisuuslaitokset, asuntotuotantotoimisto ja eri komiteat 76 %.

Asemakaavoitusta varten suoritettiin maaperätutkimuksia Reimarlassa, Jakomäessä ja Mellunkylässä yht. n. 150 ha:n alueella. Virastopäällikön toimeksiannosta suoritettiin 5 alueellisesti pienekköä tutkimusta sekä talo-osastolle ja tonttiosastolle yksi tutkimus. Metrotoimikunnan osoittamissa kohteissa suoritettiin täydennys-

luontoisia tutkimuksia pääasiassa Vallilassa. Rakennusvirastolle tehtiin 46 ja kaupungin teollisuuslaitoksille 22 tutkimusta. Asuntotuotantotoimistoa varten suoritettiin pohjatutkimuksia 7 rakennuskohteessa. Lisäksi tehtiin kaatopaikkakomitealle tutkimuksia Iso-Huopalahdella ja Laajalahdella. Tutkimusten perusteella annettiin 49 kirjallista lausuntoa sekä laadittiin eräitä geoteknillisiä osasuunnitelmia.

Menojen ja tulojen yhteenveto. Kertomusvuoden aikana olivat menot kaupunkimittausosaston vastattavilta tileiltä 1 782 075 mk ja tulot 3 002 672 mk, josta pääomatuloja 2 267 829 mk.

Talo-osasto

Henkilökunta. Talo-osaston virkasuhteessa olevan henkilökunnan lukumäärä oli kertomusvuoden päättyessä 57. Avoinna oli teknillisen toimiston insinöörin virka sekä yksi ylivahtimestarin ja yksi vahtimestarin virka. Lisäksi oli osaston palveluksessa työsopimussuhteessa talonmiehiä, lämmittäjiä, siivoojia, kirvesmiehiä, muura-reita ja muita työntekijöitä yhteensä 350.

Talo-osaston hallinnossa olleet rakennukset ja huoneistot. Rakennusten lukumäärä kertomusvuoden lopussa oli 857 (yht. 259 730 m² ja 1 269 616 m³). Kauppahalleja oli 3 (5 749 m² ja 35 805 m³), osakehuoneistoja 44 (15 359 m²) ja vierailta vuokrattuja huoneistoja 222 (85 356 m²). Rakennusten (talot ja hallit) arvo tontteineen oli kiinteistöluettelossa n. 79 530 332 mk sekä osakehuoneistojen arvo vastaavasti n. 4 245 000 mk. Edelliseen vuoteen verrattuna rakennusten lukumäärä väheni 8:lla, pinta-alan ja tilavuuden kuitenkin lisääntyessä 4 061 m²:llä ja 22 483 m³:llä.

Kertomusvuoden talousarviossa varattuja määrärahoja käytettiin talojen vuosi-korjauksiin 1 597 285 mk sekä hallien ja kioskien korjauksiin 48 429 mk, yht. 1 645 714 mk; lisäksi käytettiin vuosikorjauksiin siirtomäärärahoja sekä kertomusvuoden aikana ao. varoista eri tarkoituksiin myönnettyjä määrärahoja 191 523 mk. Talojen perusparannusluontoihin korjauksiin käytettiin kertomusvuoden talousarvion pääomamenoissa kiinteistölautakunnan käytettäväksi varattuja ao. määrärahoja 367 266 mk sekä siirtomäärärahoja pääomamenojen momenteilta aikaisemmilta vuosilta ja kertomusvuoden aikana myönnettyjä määrärahoja ao. varoista 136 082 mk. Rakennusten korjauksiin käytetty summa oli kaikkiaan 2 340 585 mk.

Vuokrat. Kaupungin omistamista ja talo-osaston hallinnossa olevista asunnoista, joita vuoden lopussa oli n. 3 200 sekä liikehuoneistoista ja varastoista, joita oli vastaavasti n. 300, perittiin käteisvuokria 4 705 265 mk. Eri virastojen ja laitosten käytössä olleista toimisto- ja varastotiloista, pinta-alaltaan yht. n. 100 000 m², perittiin tilitysvuokria 5 540 118 mk.

Käteisvuokria maksettiin talo-osaston omalta vuokramomentilta asunto-osakkeiden yhtiövastikkeista ja eräistä vierailta vuokratuista tiloista yht. 330 641 mk. Eri virastojen ja laitosten puolesta maksettiin näiden omia vuokramomentteja velottaen yht. vuokria n. 222 kohteesta 3 287 601 mk.

Arvaamattomia vuokria ja vuokrankorotuksia varten siirrettiin anomuksien perusteella ao. laitosten ja virastojen vuokratileille yht. 332 604 mk.

Palkkojen maksu. Vakinaisten ja tilapäisten viranhaltijoiden palkat suoritettiin rahatoimistosta, sen sijaan työsuhteessa olevan henkilökunnan palkkojen maksu tapahtui talo-osaston toimesta. Talo-osastolta palkkaa saaneita, jos huomioidaan kaik-

ki kesäloma- ja sairauslomasijaiset, kausisiivoajat ja talonmiesten lepopäiväsijaiset, oli kertomusvuonna n. 820 henkilöä. Niille 190:lle eri virastojen siivoojalle, heidän sijaisilleen sekä suursiivoustöissä olleille, joiden palkat maksetaan talo-osaston kautta, oli kertomusvuonna maksettu kaikkiaan 1 203 145 mk, mikä summa ei sisällä talo-osaston palkkamomenteilla mainittuihin määrärahoihin.

Siivoustarvikevarastosta jaettiin näitä tarvikkeita eri virastoille ja laitoksille yht. 69 481 mk:n arvosta. Tämä summa ei käy ilmi talo-osaston omista menoluvuista.

Talo-osaston hoitamat ja maksamat muiden hallintokuntien menot olivat: virastojen ja laitosten käteisvuokrat 3 287 601 mk, näiden siivoojien palkat 1 203 145 mk sekä siivoustarvikkeet 69 481 mk, yht. 4 560 227 mk.

Asuntoasiaintoimisto. Lapsiperheiden asumistukea saaneiden perheiden määrä oli kertomusvuoden lopussa 1 105 (ed. v. 900) perhettä. Talo-osaston hallinnossa oleviin huoneistoihin osoitettiin vuoden aikana 177 ruokakuntaa ja kiinteistöyhtiöiden hallinnossa oleviin huoneistoihin 196 ruokakuntaa eli yht. 373 (229) ruokakuntaa.

Kauppahallit ja -torit. Kauppatorinhallista oli vuoden aikana vuokrattuna 109 myymälää, Hakaniemenhallista 220 myymälää ja 31 kellaria sekä Hietalahdenhallista 94 myymälää ja 40 kellaria.

Elintarvikkeiden ja maalaistuotteiden myyntiä varten oli Kauppatorilta vuokrattuna 283 myyntipaikkaa, Hakaniementorilta 269, Hietalahdentorilta 35 sekä Töölöntorilta 65 myyntipaikkaa.

Ulkomyynti- ja mainospaikat sekä myyntiluvat. Kertomusvuonna oli käytössä 137 jäätelön myyntipaikkaa, 54 virvoitusjuomakioskia, kukkienmyyntipaikkoja 22, joista 8 koko vuodeksi ja 14 vain kesän ajaksi, 40 makkaroiden myyntipaikkaa, 144 paikkaa puhelinkioskeja varten, yksi vaakapaikka, yksi valokuvauspaikka sekä 10 muuta erilaista myyntipaikkaa. Lehtien myyntipaikkoja oli 102 ja kengänkiilloituspaikkoja 26.

Mainospaikoista oli pysyviä 1 283 ja tilapäisiä 52. Näitä vuokrattaessa oli noudatettu samaa käytäntöä kuin ennenkin.

Lisäksi myönnettiin lupia lyhytaikaiseen (1—6 päiväksi) myyntiin ulkosalla mm. 1 471 lupaa joulukuusien myyntiin, 1 802 lupaa ilmapallojen ja tekokukkien myyntiin sekä 41 lupaa muuhun myyntiin.

Pysyvistä mainospaikoista saatiin kaupungille tuloja 224 918 mk, tilapäisistä mainospaikoista 15 126 mk sekä joulukuusien myyntipaikoista 18 588 mk, vm. paikoista oli kuitenkin puhtaanapitomenoja 5 785 mk. Joulukuusien yksinmyyntipaikkoja vuokrattaessa määrättiin ensimmäisen kerran, että vuokraajan oli itse kuljetettava paikalta pois kaikki myymättä jääneet kuuset jätteineen. Kokemukset tästä olivat myönteiset.

Tulot ja menot. T u l o t olivat:

Talot:	mk
Käteisvuokrat	4 705 265
Tilitysvuokrat	5 540 118
Muut tulot	7 499
Yhteensä	10 252 882

4. Kiinteistöhallinto

Kauppahalli-, ulkomyynti- ja toritoiminta:

Kauppahallien, kioskien ja toripaikkojen vuokrat	mk	mk
hallit	387 658	
kioskit	153 284	
toripaikat	182 189	723 131
Myyntipaikkojen vuokrat		600 132
	Yhteensä	1 323 263

M e n o t olivat:

Talot:

ot:	mk
Kunnossapito-, käyttö- ja yleismenot	4 667 766
Pääomamenot: kiinteän käyttöomaisuuden korot ja poistot	4 466 980
Yhteensä	9 134 746

Kauppahalli-, ulkomyynti- ja toritoiminta:

Kunnossapito-, käyttö- ja yleismenot	254 672
Pääomamenot: kiinteän käyttöomaisuuden korot ja poistot	85 057
Yhteensä	339 729

A s u n t o t u o t a n t o t o i m i s t o

Asuntotuotantotoimisto toimi mm. kiinteistölautakunnan valmistelu- ja toimenpanoelimenä kaupungin asuntolainoja koskevia asioita käsiteltäessä sekä kaupunginhallituksen asettaman asuntotuotantokomitean ja sen jaoston toimistotehtävien hoitajana.

Toimiston palveluksessa oli vuoden aikana 13 varsinaiseen toimistohenkilökuntaan kuuluvaa. Toimistopäällikkö Kalevi Laine erosi 30.11. ja virkaa hoiti sijaisena 1.12. lukien rakennusins. Pentti Hirvonen. Toimistorakennusmestarin virkaan valittiin rak.mest. Tammi Rossi 16.11. lukien. Lisäksi oli toimistossa kuusi työmaavalvojana toimivaa rakennusmestaria.

Asuntotuotantokomitean toimintakertomuksessa on lueteltu ne kertomusvuonna valmistuneet, keskeneräisiksi jääneet tai suunnitteluvaiheessa olleet rakennusohjelmat, joiden toimisto- ja työmaa-asioista asuntotuotantotoimisto komitean päätösten perusteella huolehti.

Toimiston tehtäviin kuului urakkasopimus- ja asiantuntijaneuvottelujen hoito ja niiden tulosten esittäminen asuntotuotantokomitean ratkaistaviksi. Toimisto neuvotteli myös rahoituksista lainanantajien ja Aravan kanssa. Toimisto laati tarjouspyyntökirjelmät, kaikkien rakennusohjelmien urakka- ja asiantuntijasopimukset sekä asuntotuotantokomitean, sen teknillisen jaoston ja työmaatoimikuntien samoin kuin rakennusten lopputarkastusten ja -selvitysten pöytäkirjat.

Kaikista rakennusohjelmista pidettiin erillistä kirjanpitoa, huolehdittiin kaupungin lainojen rakennusaikaisten korkojen laskemisesta, eri rakennusohjelmien laskujen tarkastuksesta sekä niiden maksattamisesta.

Pienekköjen menojen maksamista varten toimistolla oli 1 000 mk:n suuruinen käteiskassa.

Toimistolle ja asuntotuotantokomitealle saapuneita kirjeitä merkittiin vuoden aikana diaariin 2 466. Lähetettyjä kirjeitä oli 445.

Yhteenveto menoista ja tuloista

Menot. Kiinteistöjen menot jakautuivat talousarvion mukaan varsinaisiin menoihin ja pääomamenoihin. Varsinaiset menot kuuluvat kiinteistöjen pääluokkaan, jossa kiinteistölautakunnan käytössä olevat määrärahat jakaantuivat seuraavasti: kiinteistölautakunta ja kiinteistöviraston kansliaosasto, asemakaavaosasto, kaupunkimittausosasto, tonttiosasto, tonttiosaston siirtolapuutarhatoiminta, talo-osasto, talo-osaston kauppahalli-, ulkomyynti- ja toritoiminta, maatalousosasto, metsäosasto sekä eräin poikkeuksin osastojen yhteiset kustannukset, avustukset ja käyttövarat. Pääomamenoihin kuuluivat kiinteän omaisuuden ostot sekä erinäisten rakennusten perusparannukset, maatilojen salaojitustyöt ja käyttökäslustön hankinta.

Kiinteistölautakunnan käytettäväksi oli talousarviossa merkitty varsinaisia menoja varten 19 664 913 mk, josta summasta siirrettiin 1.4. kaupunkisuunnittelulautakunnan käyttöön 1 834 335 mk, joten talousarviossa oli kiinteistölautakunnan käyttöön varattu 17 830 578 mk. Lisäksi myönnettiin määrärahoja tai ylitysoikeuksia 1 140 199 mk, joten määrärahoja oli käytettävissä kaikkiaan 18 970 777 mk. Tilien mukaan käytettiin kaikkiaan 18 423 464 mk, joten säästö oli 547 312 mk.

Kaupunginvaltuuston käytettäväksi kiinteistön ostoja varten sekä kiinteistölautakunnan käytettäväksi pienehköjen kiinteistöjen ostoon merkittyjen määrärahojen käyttö ilmenee allaolevasta asetelmasta.

	Määräraha mk	Menot mk	Siirto v:een 1965 sidottuna mk	1965 vapaana mk
Siirto v:lta 1962	376 500	376 500	—	—
» » 1963	3 159 875	148 875	3 011 000	—
Määräraha v. 1964	4 000 000	2 363 265	644 200	992 535
Pienehköjen kiinteistöjen ostamista ja katualuekorvauksia varten kiinteistölautakunnan käytettäväksi:				
Siirto v:lta 1961	28 160	28 160	—	—
» » 1962	100 000	29 250	—	70 750
» » 1963	100 000	—	—	100 000
Määräraha v. 1964	100 000	—	—	100 000

Eräiden kiinteistöjen kauppahintojen lyhennyksiä, indeksikorotuksia ja korkoja varten oli talousarviossa varattu 2 720 200 mk, mistä summasta käytettiin 2 719 839 mk.

Tulot. Varsinaisia tuloja oli kertomusvuonna talousarvioon merkitty 21 903 834 mk. Tilien mukaan nousivat tulot 26 113 130 mk:aan.

Pääomatuloja olivat tonttien ja maa-alueiden sekä entisen Ryttylän koulukodin kiinteistöjen myynnistä sekä maanhankintalain tarkoituksiin myydyistä alueista saadut tulot ja korvaukset katumaasta sekä kadun ja viemärin rakentamiskustannuksista. Talousarvioon oli merkitty pääomatuloja 3 731 877 mk, josta summasta 1 620 800 mk oli arvioitu saatavan tonttien ja maa-alueiden myynnistä. Tuloja ker-

4. Kiinteistöhallinto

tyi kertomusvuonna 5 825 975 mk, josta tonttien ja maa-alueiden myynnistä 3 276 276 mk.

Asuntotuotantokomitea

Komitean kokoonpano. Komiteaan kuuluivat v. 1964 samat henkilöt kuin edellisenäkin vuonna sekä lisäksi rakennusviraston työpäällikkö Esko Toivola.

Asuntotuotantokomitean toimistotehtäviä hoiti kiinteistöviraston asuntotuotantotoimisto.

Kokoukset ja tarkastukset. Komitealla oli kertomusvuoden aikana 31 kokousta ja sen teknillisellä jaostolla 28. Komitean nimeämät rakennusohjelmien työmaa-toimikunnat pitivät joka toinen viikko kokouksia ao. työmailla sekä erillisiä tarkastuksia. Kaikista kokouksista ja tarkastuksista laadittiin pöytäkirjat.

Rakennustoiminta. Vuoden aikana valmistuivat seuraavat v:n 1962 rakennusohjelmat:

Rakennusohjelma (Kiinteistö-oy)	Rakennusten		Asuinhuoneistojen		Loppuselvitys- päivä	Aravan hyväk- symät lopulliset hankinta- kustannukset mk
	lukumäärä	tilavuus m ³	lukumäärä	pinta-ala m ²		
Kajaaninlinnantie 7	3	43 000	182	10 022	14.2.1964	5 128 919
Korsholmantie 9	3	41 153	170	9 909	29.2.1964	4 984 894
Jokiniementie 5	3	29 860	116	6 572	28.3.1964	3 331 135
Prinsessantie 4	6	47 800	198	11 085	30.4.1964	5 945 475
Hattulantie 5	4	33 490	135	7 654	16.6.1964	3 930 537
Yhteensä	19	195 303	801	45 242	—	23 320 780

Rakenteilla olleet v:n 1963 rakennusohjelmat, jotka jäivät keskeneräisiksi:

Rakennusohjelma (Kiinteistö-oy)	Rakennusten		Asuinhuoneistojen		Rakennustöiden alkamispäivä	Aravan alusta- vasti vahvista- mat hankinta- kustannukset mk
	lukumäärä	tilavuus m ³	lukumäärä	pinta-ala m ²		
Yläkiventie 2	4	62 200	272	15 416	26. 9.1963	7 279 000
Yläkiventie 5 I vaihe	3	49 220	192	11 600	25.10.1963	5 625 865
(ent. Myllypurontie 2)						
Yläkiventie 5 II vaihe	3	46 930	196	11 408	19.12.1963	6 086 289
Yläkiventie 8	4	57 350	248	14 546	S:n	7 088 821
Yhteensä	14	215 700	908	52 970	—	26 079 975

Edellä luetelluista v:n 1963 rakennusohjelmista valmistui asuttavaan kuntoon Kiinteistö-oy Yläkiventie 5:n I rakennusvaihe kokonaisuudessaan siten, että myymälärakennus otettiin vastaan ja luovutettiin yhtiölle 30.11., A-rakennus 22.12., B-rakennus 10.12. ja C-rakennus 17.12. Kiinteistö-oy Yläkiventie 2:n rakennusohjelmasta valmistui asuttavaan kuntoon A-rakennus 7.12. ja B-rakennus 30.11.,